

TARTU ÜLIKOOL Katseloomakeskus	Vivaariumi laborite kasutamise kord Protseduur	ST20-5 Versioon 2
Haldur: Töögruppide juhid	Kinnitas: Mario Plaas Juhataja	Kehtiv alates: 07.04.2016

Vivaariumi laborite kasutamise kord

1.0 Dokumendi eesmärk

Eesmärgiks on selgitada vivaariumi konventsionaalse ala laborite kasutamise korda. Käesolevat Standardset Töökorda rakendatakse vivaariumi laborite kasutamisel.

2.0 Mõisted

Vivaarium – katseloomade elupaik ja loomkatsete läbiviimise koht, mis vastab põllumajandusministri määrusele nr. 92, vastu võetud 27.12.2012, “Katseloomade kasvatamise, katseloomadega varustamise ja katseloomade kasutamise ettevõtetele esitatavad nõuded, sealhulgas katseloomade üle arvestuse pidamise täpsemad nõuded ja loomade heaolu üksuse täpsemad ülesanded, ettevõtte tunnustamise taotluse sisunõuded, taotlusele lisatavate dokumentide loetelu ning taotluse menetlemise kord”. Määrus kehtestatakse [loomakaitseaduse](#) § 39 lõike 3, § 40 lõike 3, § 41 lõike 2, § 42² lõike 2 ja § 42³ lõike 5 alusel.

Katseloomakeskus – Tartu Ülikooli arstiteaduskonnale kuuluv hoone asukohaga Ravila 14b, Tartu.

Turvateenistus – mehitatud üksus, kelle eesmärgiks on turvalisuse tagamine.

Vivaariumi personal – vivaariumis põhitöökohaga töötavad inimesed.

Vivaariumis viibiv inimene – isik, kes viibib vivaariumis k.a. vivaariumi töötajad, vivaariumis loomkatset läbiviivad või hooldustöid tegevad isikud.

Labor – ruum, kus viiakse läbi loomkatseid või teisi loomakatsetega seotud toiminguid.

3.0 Viited

Tartu Ülikooli “Tulekahju korral tegutsemise plaan”

Tartu Ülikool, Katseloomakeskus, Hädaolukorras tegutsemise plaan Ravila 14b

Standardne Töökord number 20.1 Vivaariumi sisekorra eeskiri

Standardne Töökord number 20.2 Vivaariumisse sisenemise ja väljumise ning vivaariumisse sissepääsu taotlemise kord

Standardne Töökord number 20.3 Kaitseriietuse kasutamine vivaariumis

Standardne Töökord number 20.4 Esemete, aparatuuri ja loomakatsetes vajaliku vivaariumisse toomine või välja viimine

Standardne Töökord number 20.7 Loomaruumis töötamise üldpõhimõtted

Standardne Töökord number 20.10 Loomade hooldamisega seotud toimingud

Standardne Töökord number 20.11 Roti ja hiire käsitlemine

Standardne Töökord number 20.12 Loomade transport Katseloomakeskuse vivaariumis

TARTU ÜLIKOOL Katseloomakeskus	Vivaariumi laborite kasutamise kord Protseduur	ST20-5 Versioon 2
Haldur: Töögruppide juhid	Kinnitas: Mario Plaas Juhataja	Kehtiv alates: 07.04.2016

Standardne Töökord number 20.13 Loomade surmamine ja surnud loomade käitlemise kord

Standardne Töökord number 20.17 Desolahuste valmistamine ja kasutamine

Standardne Töökord number 20.20 Vivaariumi laborite, ladude, tehnoruumide, koridoride ja pesuala koristamine

Standardne Töökord number 20.36 Konventsionaalse ala WC kasutamise kord

4.0 Arutelu

Laboris töötamisel on oluline tagada kõigi seal viibivate isikute turvalisus. Seetõttu on oluline, et laboris töötamisel peetakse kinni töö- ja tuleohutuse nõuetest.

5.0 Vastutus

Käesoleva Standardse Töökorra koostamise ajakohastamise eest vastutab Katseloomakeskuse juhataja.

Vastutavad kõik vivaariumis viibivad isikud.

6.0 Varustus ja materjalid

„Puudub”

7.0 Toiming

7.1 Ettevalmistus

Vivaariumi laboriruumide võivad kasutada kõik vivaariumi sissepääsu omavad isikud. Labori kasutajad on eelnevalt tutvunud vivaariumi tööd ja sisekorda reguleerivate juhenditega, samuti omavad ülevaadet Euroopa Liidus ja Eesti Vabariigis loomkatsete läbiviimist reguleerivast seadusandlusest.

7.2 Labori broneerimise kord

Laborit kasutada sooviv isik peab labori eelnevalt broneerima. Laborit tuleb broneerida läbi vivaariumi haldamise programmi (Anibio). See on vajalik kattuvuste vältimiseks ning broneeringute alusel toimub koristusgraafikute koostamine.

Labori broneerimisel kehtib esimese broneerija õigus: st kui mitu isikut soovivad laborit samaaegselt kasutada, siis on eelisõigus isikul, kes on oma broneeringu varem vormistanud.

Broneering tuleb esitada vähemalt päev enne tööle asumist.

TARTU ÜLIKOOL Katseloomakeskus	Vivaariumi laborite kasutamise kord Protseduur	ST20-5 Versioon 2
Haldur: Töögruppide juhid	Kinnitas: Mario Plaas Juhataja	Kehtiv alates: 07.04.2016

Juhul, kui labori broneerinud isik ei saa mingil põhjusel laborit kasutada, on ta kohustatud oma broneeringu tühistama. Vabanenud aegadele võib teha uue broneeringu.

Koos laboratooriumi broneerimisega on võimalik broneerida ka teatud seadmeid, mida soovitakse kasutada. Seadmete broneerimise osas palume pöörduda käitumiskatsete spetsialisti poole (Indrek Heinla).

7.3 Labori kasutamise kord

1. Laboris töötamisel tuleb kanda kaitseriietust vastavalt ST-le nr 20.3. Määrduvad või purunenud kaitseriietus tuleb koheselt välja vahetada.
2. Laborit kasutav isik tohib laborisse kaasa võtta ainult laboris töötamiseks hädavajalikud esemed järgides ST-d nr 20.4.
3. Isiklikud esemed tuleb jätta vivaariumi garderoobis 130 asuvasse lukustatavasse kappidesse.
4. Laboriruumides on keelatud söömine, joomine ja suitsetamine.
5. Isikliku ohutuse huvides tuleks vältida kontaktläätsede kandmist.
6. Laboriruumidesse on keelatud tuua omavoliliselt materjale, kemikaale, seadmeid, kudesid ja raku-, viirus- ning bakterikultuure. Nende toomine tuleb enne kooskõlastada katseloomakeskuse juhatajaga või veterinaariga.
7. Konventsionaalses alas on lubatud mobiiltelefoni kaasa võtta niiskuskindlas telefoni kaitsekotis. Enne vivaariumisse sisenemist desinfitseeritakse desolahusega telefon ja pakendatud kott.
8. Laboris töötamise ajal on labori kasutaja kohustatud säilitama puhtust ja korda laboriruumides.
9. Laboris töötamise ajal peab labori uks olema suletud.
10. Kui töö jaoks vajatakse lisapuure, tuleb need eelnevalt tellida vivaariumi personalilt.
11. Pindadele tilkunud vedelikud tuleb koheselt ära pühkida. Vajadusel võib kasutada pinnadesovahendit.
12. Loomad tohivad laboriruumides viibida vaid loomkatse ajal või sellele eelneval kohanemisperioodil.
13. Loomade transpordil loomaruumist laborisse ja tagasi tuleb järgida ST-d nr 20.12.
14. Loomadega töötamisel järgitakse ST-d nr 20.7 ja ST-d nr 20.11.
15. Loomad tuleb alati viia peale protseduuride lõppu tagasi oma kohale loomaruumis.
16. Katse käigus eutaneeritud loomad pakendatakse kilekotti ja viiakse koos tühjade puuridega lüüsi ruumi 156 või 224. Kilekotile märgitakse töögrupi nimi ja kuupäev. Järgida ST-d nr 20.13.
17. Põrandale sattunud loomade allapanu, väljaheited vm tuleb koheselt ära pühkida.
18. Teravad, lõikavad ja torkavad esemed tuleb panna vastavasse konteinerisse.
19. Süstlanõelad tuleb koheselt peale kasutamist panna kollasesse konteinerisse.

TARTU ÜLIKOOL Katseloomakeskus	Vivaariumi laborite kasutamise kord Protseduur	ST20-5 Versioon 2
Haldur: Töögruppide juhid	Kinnitas: Mario Plaas Juhataja	Kehtiv alates: 07.04.2016

20. Korduvkasutatavad esemed (nt operatsiooniriistad), mis vajavad autoklaavimist või keemilises lüüsis steriliseerimist, tuleb musta poolde toimetades varustada omaniku või töögrupi nimega.
21. Bioloogilised jäätmed, nagu verega määrduvad salvrätid jm, tuleb panna kollasesse bioloogilise ohu märgiga kilekotti. Kilekotid asetsevad ruumis 134. Kottidele märkida peale osakonna nimi.
22. Laboris asuvaid seadmed võib kasutada ainult siis, kui need on töökorras, kasutaja on tutvunud seadmete kasutusjuhenditega ja oskab neid kasutada. Juhul kui kasutajal puudub tehnoloogiliste seadmete kasutamise kogemus, siis tuleb kaasata isik (ekspert), kes on läbinud vastava koolituse.
23. Kasutatud seadmed tuleb pärast kasutamist puhastada.
24. Kaasatoodud seadmete ja kemikaalide ohutuse eest vastutab nende kaasatooja.
25. Juhul kui katseid on vaja läbi viia väljaspool tööaega (sh nädalavahetused), siis laborite kasutamise tingimused tuleb eelnevalt kooskõlastada katseloomakeskuse juhatajaga või veterinaariga.
26. Tualeti kasutamiseks tuleb väljuda läbi õhuhušši vivaariumist või kasutada konventsionaalses alas asuvat WC-d vastavalt juhendile ST 20.36. Vivaariumist väljudes tuleb enne tualeti küllastamist kombinesoon ja ühekordne kaitseriietus ära võtta. Kombinesooni saab uuesti kasutada, ühekordne kaitseriietus tuleb vahetada uue vastu.
27. Õnnetusjuhtumi korral informeerige **turvateenistust tel 4415** (väljaspool tööaega **4400** – keemikumi valvelaud), **mob 5126437, vivaariumi juhatajat, veterinaari või Päästekeskust tel 112.**
28. Pikaajalise laboriruumi broneeringu teinud isik peab võimaldama labori regulaarse koristuse läbiviimist.
29. Labori kasutamise korra rikkumisel on katseloomakeskuse juhatajal õigus keelata korda rikkunud isikul labori kasutamine.

8.0 Andmekogu

Laborite broneerimise info säilitatakse vivaariumi haldamise tarkvara serveris.

9.0 Proovide säilitamine

„Puudub”

10.0 Teostus ja rakendamine

„Puudub”